

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2021/24

Karar Sayısı : 2021/79

Karar Tarihi: 4/11/2021

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Bakırköy 54. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 62. maddesinin (a) bendinin anılan Kanun'un 55. maddesinin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile alt bentlerini bağlayan hükmü yönünden Anayasa'nın 38. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sanıkların, personeli olarak çalıştıkları şirketin hizmet verdiği müşterilere ait vergi numarası dâhil birçok bilgiyi kopyalayarak kurdukları kendi şirketlerinde kullandıkları gerekçesiyle 6102 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan cezalandırılmaları talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükmü

Kanun'un 62. maddesinin itiraz konusu kuralın da yer aldığı ilgili kısmı şöyledir:

"I- Cezayı gerektiren fiiller

MADDE 62- (1) a) 55 inci maddede yazılı haksız rekabet fiillerinden birini kasten işleyenler,

...

fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, 56 ncı madde gereğince hukuk davasını açma hakkını haiz bulunanlardan birinin şikâyeti üzerine, her bir bent kapsamına giren fiiller dolayısıyla iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılırlar."

B. İlgili Görülen Kanun Hükmü

Kanun'un 55. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"II- Dürüstlük kuralına aykırı davranışlar, ticari uygulamalar

MADDE 55- (1) Aşağıda sayılan hâller haksız rekabet hâllerinin başlıcalarıdır:

...

c) Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma; özellikle;

1. Kendisine emanet edilmiş teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden yetkisiz yararlanmak,

...”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI ve İrfan FİDAN'ın katılmalarıyla 18/3/2021 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ömer DURSUN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayatılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

A. İtirazın Gerekeşi

3. Başvuru kararında özetle; suç oluşturan haksız rekabet hâlinin itiraz konusu kural tarafından yapılan atf uyarınca belirlenmesinin suç teşkil eden fiilin ve bu fiil karşılığında öngörülen cezanın açık bir biçimde tespit edilememesi sonucunu doğurduğu ve suçun tanımında belirsizliğe neden olduğu belirtilerek kuralın 6102 sayılı Kanun'un 55. maddesinin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile alt bentlerini bağlayan hükmü yönünden Anayasa'nın 38. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. 6102 sayılı Kanun'un 62. maddesinin itiraz konusu (a) bendinde anılan Kanun'un 55. maddesinde yazılı haksız rekabet fiillerinden birini kasten işleyenlerin fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, şikâyet üzerine iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacağı öngörülmüş olup kural 55. maddenin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile alt bentlerini bağlayan hükmü yönünden incelenmiştir.

5. Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında “Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez” denilerek suçun kanuniliği, üçüncü fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur” denilerek cezanın kanuniliği ilkesi güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın anılan maddesinde yer alan suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca hangi fiillerin yasaklandığının ve bu yasak fiillere verilecek cezaların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belirli olması gerekmektedir. Kişilerin yasak fiilleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmaktadır (AYM, E.2019/9, K.2019/27, 11/4/2019, § 13).

6. Kanun'un 55. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin alt bentlerini bağlayan hükmünde başkasının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma haksız rekabet hâli olarak düzenlenmiş olup, (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde ise bu duruma giren hâllerden biri olarak kendisine emanet edilmiş teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden yetkisiz yararlanmak öngörülmüştür. Bu itibarla kendisine emanet edilmiş teklif, hesap veya plan gibi bir iş ürününden yetkisiz yararlanma, başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma suretiyle gerçekleştirilen haksız rekabet hâllerinden biri olarak hükme bağlanmıştır. Söz konusu haksız rekabet hâlinin suç teşkil edebilmesi için ise 62. maddenin itiraz konusu (a) bendi uyarınca kasten işlenmesi gerekmektedir.

7. Öte yandan itiraz konusu kuralın atıfta bulunduğu Kanun'un 55. maddesinin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile alt bentlerini bağlayan hükmünde ifade edilen *başkasının iş ürününden yetkisiz yararlanma* kavramının genel kavram niteliğinde olmakla birlikte belirsiz ve öngörülemez nitelikte olduğu söylenemez. Nitekim 55. maddenin (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde "...*teklif, hesap veya plan gibi...*" ürünler iş ürünlerine, "*Kendisine emanet edilmiş...*" olma hâli de iş ürününün başkasına ait olma durumuna yönelik örneklerden biri olarak gösterilmiştir.

8. Bu bağlamda haksız rekabet suçunu teşkil eden eylemin, failin, suça konu yaptırımın ve takip usulünün açık ve net olarak belirlendiği görülmektedir. Bu itibarla haksız rekabet suçunun tüm unsurları kuralın yer aldığı ve atıfta bulunduğu maddeler kapsamında açıkça belirlendiği için kuralın belirsizliğinden ve öngörülmezliğinden söz edilemez. Dolayısıyla kuralın Anayasa'nın 38. maddesini ihlâl eden bir yönü bulunmamaktadır.

9. Öte yandan hiç kuşkusuz her kuralda olduğu gibi itiraz konusu kuralın da uygulanması ile ilgili bazı uygulama sorunları çıkabilir. Bu bağlamda mevcut uyumsuzluklara ilişkin sorunların her somut olayın özellikleri dikkate alınarak kuralın amacına uygun şekilde yorumlanması suretiyle mahkeme içtihatlarıyla çözülmesi gerekmektedir. Kuralın lafzı ile amacı birlikte yorumlanarak ve ceza hukukunun genel kabul görmüş ilkeleri gözönünde bulundurularak çözülebilecek sorunların uygulamaya ilişkin olduğu açıktır. Bu nedenle de kuraldan ziyade kuralın yorumlanması ile ilgili olarak çıkabilecek sorunlar anayasalık denetiminin konusu dışında kalmaktadır (AYM, E.2017/135, K.2019/35, 15/5/2019, § 31; E.2020/82, K.2021/20, 18/3/2021, § 14).

10. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 38. maddesine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 62. maddesinin (a) bendinin anılan Kanun'un 55. maddesinin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile alt bentlerini bağlayan hükmü yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 4/11/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN